

## **EBH2002. 821.**

### **I. A mezőgazdasági szövetkezet közös használatában lévő utak - a közutak kivételével - a helyi önkormányzat tulajdonába kerülnek.**

### **II. A közös használatú út, saját használatú út és a magánút jelentése [1992. évi II. tv. 16. §, 1988. évi I. tv. 32. §, 34/1962. (IX. 16.) Korm. rendelet 4. §].**

A felperesek 1996. augusztus 8-án megkötött adásvételi szerződéssel megvásárolták a D. Szövetkezet tulajdonát képező, saját használatú út megnevezésű földrészletet.

Az elsőfokú közigazgatási szerv határozatával elutasította a felperesek tulajdonjog bejegyzési kérelmét, tekintettel arra, hogy a szövetkezet nem rendelkezhet a használatában álló utak tulajdonjogával.

A felperesek fellebbezése folytán az alperes határozatával helybenhagyta az első fokú közigazgatási határozatot. Megállapította, hogy a bejegyzési kérelem alapjául szolgáló adásvételi szerződés keltének időpontjában (1996. augusztus 8.) az ingatlanra nem tulajdonjoga, hanem földhasználati joga volt a D. Szövetkezetnek. A27/1972. (XII. 31.) MÉM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 42. § (4) bekezdésének *a*) pontjából következik, hogy a szövetkezet közös használatában álló termőföldek megközelítésére szolgáló saját használatú utak, osztova a földterületek jogi státuszával, közös használatban állónak tekintendők. Az 1992. évi II. törvény (a továbbiakban: Tv.) 16. §-a értelmében a szövetkezet közös használatában lévő utak a helyi önkormányzat tulajdonába kerülnek.

A felperesek keresetükben kérték a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyzését.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. A Tv. 16. §-a alapján megállapította, hogy az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanról a D. Szövetkezet nem rendelkezhetett, nem tulajdonosa, csak kezelője volt ennek a területnek.

A felperesek az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésükben kérték annak megváltoztatását kereseti kérelmüknek megfelelően. Az 1972. évi 31. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Itvr.) 42. §-ára, a Vhr. 42. (4) bekezdésének *a*) pontjára hivatkozással kifejtett álláspontjuk szerint a Tv. 16. §-a alapján a szövetkezet tulajdonosként volt jogosult rendelkezni a saját használatú úttal, mivel ezt a magánutat jogszabály a helyi önkormányzat tulajdonába nem adta, azaz a szövetkezet saját tulajdonát képező saját használatú út tulajdonjogát nem változtatta meg. A saját használatú út és a közös használatú út nem azonos fogalom. Végül álláspontjuk szerint szükséges műszaki szakértő kirendelése, melyre bizonyítási indítványt tettek, az alperes azt nem ellenezte.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

A Tv. 16. §-a alapján a mezőgazdasági szövetkezet közös használatában levő utak - a közutak kivételével - a helyi önkormányzat tulajdonába kerülnek.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 32. §-ának (1) bekezdése értelmében az államon és a települési önkormányzatokon kívüli egyéb jogi személyek, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, valamint a magánszemélyek tulajdonában álló területen

levő utak magánutak.

Az idézett törvényi rendelkezések alapján a Legfelsőbb Bíróság álláspontja az, hogy a közös használatú út és a magánút, valamint a Vhr. 42. § (4) bekezdésének *a*) pontja szerinti saját használatú út jelentése azonos fogalmat, útkategóriát takar. A magánút megjelölés arra utal, hogy ez az út jogi személy vagy magánszemély tulajdonában álló területen van, a magánutat tehát nem a használata szerint minősíti a jogszabály, hanem a terület alapján. A Legfelsőbb Bíróság itt jegyzi meg, hogy a saját használatú út elnevezést a korábbi útügyi jogszabályok használták [34/1962. (IX. 16.) Korm. rendelet 4. §-a], a jelenlegi magánútra ilyen megjelölést használ még a Vhr. 42. §-ának (4) bekezdése, ez azonban nem jelent más útkategóriát.

A kifejtettekből következően a perbeli adásvétel tárgyát képező közös használatú út tulajdonjogával nem rendelkezhetett az eladó szövetkezet, ezért az alperes törvényes határozattal utasította el a felperesek tulajdonjog bejegyzési kérelmet.

Tévedtek tehát a felperesek a perbeli úttal kapcsolatos megjelölések értelmezésében, mert az eltérő elnevezéseknek különböző tartalmi jelentést tulajdonítottak.

Végül a Legfelsőbb Bíróság elvetette a felperesek szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát, mert a perben nem tény-, hanem jogkérdésben kellett állást foglalniuk a bíróságoknak.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta. (Legf. Bír. Kf. III. 38.473/2000. sz.)

(Megjelent: A Legfelsőbb Bíróság határozatainak hivatalos gyűjteménye 2002/2)